

Colliebladet

Medlemstidning för Svenska Collieklubben Nr 2 - 2010

I detta nummer:

- Projekt - Mentalt Sund Collie
- Frågor & svar om projektet
- Collies på kurs!

Sommarspecial!

INNEHÅLLSFÖRTECKNING - Nr 2 2010 - Sommarspecial

- s 2 Ordförandens rader
- s 3 Collibladets infosidor och övrig Information
- s 4 **Projekt - Mentalt Sund Collie**
- s 6 **Frågor och svar om Mentalt Sund Collie**

s 10-26 **COLLIE PÅ KURS!**

10 Mysans valpkurs

11 Devils kursande

12 Cody på kurs

14 Helgkurs med Ebba

16 Guldus första träningshelg

18 Xelma på tävlingslydnadskurs

20 Ida på spårläger

22 Bailey på agilitykurs

24 Rallylydnadskurs med Chess

26 Harry på tävlingslydnadskurs

ORDFÖRANDENS RADER

Nu är vi mitt i den härliga sommaren och kan äntligen njuta av lite värme, för det har vi verkligen inte varit bortskämda med.

Världsutställningen i Danmark är avklarad med en del fina placeringar för svenska hundar, ett imponerande arrangemang med otroligt fina ringar och gott om utrymme.

Ingen har väl missat att Projekt mentalt sund collie är igång?

Det finns fortfarande möjlighet för dig, som ännu inte hunnit, att svara på enkäten som kommer att ligga ute på hemsidan under hela sommaren. Du kan fylla i en enkät för varje av dina hundar födda mellan 1999-2009, oavsett om de har medverkat på ett MH eller inte. Colliklubben får inte tillgång till några enskilda resultat, utan endast SLU's slutliga sammanställning. Sponsra projektet får ni gärna göra, alla bidrag emottages tacksamt. Läs mer om projektet på de kommande sidorna. Har ni frågor hör gärna av er till oss eller ta kontakt direkt med SLU.

Fortfarande kommer det in alldeles för många kullar där ingen av föräldrad-

juren uppfyller klubbens rekommendationer för avel gällande mentalitet och exteriör. Tycker nog att det är dags för en skärpning av uppfödarkåren. Det gynnar verkligen inte rasen att det skall fortsätta trots all information och upplysning.

När det gäller uppföljning av vårt viktigaste styrdokument, så ser vi att antalet MH-beskrivna och HD-röntgade hundar tenderar att minska. Gäller framförallt hundar födda 2008 så nu vädjar jag till er alla collieägare att boka en tid hos veterinären för HD-röntgen samt hos en brukshundklubb för att MH-beskriva er hund. Alla era resultat är viktiga för fortsatt avelsvärdering.

Under försommaren har jag fått många förfrågningar angående medlemskap. För att delta på klubbens egna utställningar så gäller medlemskap för samtliga ägare av deltagande hund, utom för valpar. Våra utställningar är till för klubbens medlemmar!

Årets Sommarspecial handlar om att gå på kurs. Collie är en lättlärd hund

och på kurs får både hund och matte/husse stimulans genom att lära sig nya saker, man får nya träningskompisar samt kommer med i en gemenskap med lika-sinnade m.m.

Ekipagen i tidningen har antingen gått på sin lokala brukshundklubb, hos en privat aktör, deltagit på en träningshelg någonstans eller varit med på ett läger.

Gå gärna in på lokalområdenas hemsidor eller på Aktivitetskalendern på SCK:s hemsida, för där finner ni en mängd olika arrangemang över hela landet som ni kan delta på.

I höstens nummer kommer det att bli reportage om sommarens stora begivenhet – Collie-SM i Oskarshamn – men även ringrapporter från våra Colliespecialer samt en del andra arrangemang.

Slutligen – ha en skön sommar och njut och ha roligt med era hundar! Vi ses!

Meta Carlsson

COLLIEBLADETS INFOSIDOR

Colliebladet nr 2/2010 årgång 42

Upplaga 1050

Utkommer under 2010 med totalt 4 nummer:

Utgivning	Manusstopp	Utgivningsdag
Nr 1	15 feb	ca 15 april
Nr 2	1 juni	ca 1 juli
Nr 3	1 augusti	ca 15 september
Nr 4	15 oktober	ca 15 december

Ansvarig utgivare: Margaretha Carlsson

Betalning av annonser, vinnarbilder samt medlemskap:
pg 71 67 45-5 Svenska Collieklubben.

Artikelförfattare är till fullo ansvariga för inlämnade uppgifter.
Redaktionen svarar ej för insänt, ej beställt material.

Prenumerationspris

Inom Sverige prenumererar man på Colliebladet genom att bli medlem i Svenska Collieklubben.

Utlandsboende och företag, 400:-

Betalas på IBAN:

SE58 9500 0099 6042 0716 7455 BIC NDEASESS

Annonspriser 2010

Medlemsannonser

Helsida A4 sv/v inkl foto(n) resp. färg.....	500/1000:-
1/2 sv/v inkl foto(n) resp. färg	350/700:-
1/3 sv/v inkl foto(n) resp. färg	250/500:-
1/4 sv/v inkl foto(n) rep. färg.....	100/300:-

Kommersiella annonser

Helsida A4 sv/v resp. färg	750/1500:-
1/2 sv/v resp. färg	500/1000:-
1/3 sv/v resp. färg	400/800:-
1/4 sv/v resp. färg	300/600:-

Årsannonsering samtliga collieblad, 4 nummer per år

Helsida A4 sv/v resp. färg	2250/4500:-
1/2 sv/v resp. färg	1500/3000:-
1/3 sv/v resp. färg	1200/2400:-
1/4 sv/v resp. färg	900/1800:-

Banner på hemsidan: 150 kr/månad eller 1500 kr per år.

UTSTÄLLNINGAR OCH LÄGER

Officiell Utställning och Exteriörbeskrivning

Uppsala 11 september

Arrangör: Norra Svealands lo, SCK

Domare: Johnny Andersson

Exteriörbeskrivare:

Margaretha Carlsson

Plats: Alunda Bk, Uppsala

Officiell specialutställning i Moelv

Norge, 29 augusti

Arrangör:

Norsk Collie Klubb avd. Hedmark

Även lydnadsprov alla klasser

Domare: Mari Palgi, Estland/Finland

Anmälan senast 1 augusti

Officiell specialutställning i Sandnes

Norge, 12 september

Arrangör:

Norsk Collie Klubb avd. Rogaland

Domare: Mr Michel Mocué, Frankrike

Anmälan senast 12 augusti

Lydnadsläger Tånga Hed

Vårgårda 2-3 oktober 2010

Olika grupper med allt från tävlingslydnad på olika nivåer,

nybörjare/valpar/allmänlydnad samt

rallylydnad.

RING in din anmälan till Margaretha

Karlinder 0300-54 09 59

Sista anmälningsdag/betalningsdag 6 september

SCK:s rasspecialer sommaren 2010

1 aug Timrå, Mellersta N lo

Domare: Piia Enlund, Finland

21 aug Piteå SCK Huvudstyrelsen

Domare: Dina Korna, Estland

22 aug Piteå Norrbottens lo

Domare: Helle Viitkar, Estland

11 sep Uppsala Upplands Lo

Domare: Johnny Andersson

Mer information om samtliga arrangemang finns på:

www.svenskacollieklubben.se
under "Aktivitetskalendern"

COLLIEKONFERENS!

2011 års colliekonferens äger rum 19-20 februari. Plats meddelas senare.

Mer information kommer snart!

Tryckeri:

Lenanders Grafiska AB
Box 4018
Amerikavägen 6B
390 04 Kalmar
www.lenanders.se

Vid utebliven tidning, kontakta redaktionen:

colliebladet@svenskacollieklubben.se
eller ring 070-651 00 34

Sista veckan i maj startade fas I av projektet ”Mentalt Sund Collie”

Projektet syftar till ”att utveckla ett certifieringssystem MENTALT SUND COLLIE” för att därigenom påverka aveln för mentala egenskaper för i första hand den långhåriga collien i positiv riktning”.

En del i projektet är insamlande av data via enkätsvar. För att projektet ska ge så bra resultat som möjligt behöver vi nu Er hjälp!

Om ni har eller har haft en långhårig collie född under perioden 1999-2009 är det era svar vi behöver. Har ni eller har haft flera hundar, fyll i en enkät för varje hund. Svaren i enkäten bearbetas och sammanställs av SLU och Svenska Colliklubben får enbart ta del av slutrapporten. Inga enskilda data kommer att redovisas. Enkäten kommer att finnas tillgänglig på SLU:s hemsida under sommaren - länk till enkäten:

<http://hunddna.slu.se/?collie.html>

STÖD PROJEKTET!

Det betyder mycket för Svenska Colliklubben att få medverka i detta pilotprojekt som på sikt leder till att vi kommer att få högre kvalitet på våra hundar.

Ett mentalindex kommer att bli ett ovärderligt verktyg för uppfödare, gör det enklare att hitta lämpliga avelsd-

jur och på så sätt enklare att föda upp hundar med god mentalitet.

Det kommer att bli enklare för valpköpare att finna de valpar som kommer att utvecklas till den vuxna hund de söker. Collien kommer genom rasklubbens arbete att utvecklas till den mest mångsidiga av våra brukshundar. Svenska Kennelklubben finansierar en stor del av detta projekt ekonomiskt, men vi inom SCK måste själva bekosta en hel del. Därför vänder vi oss nu till alla Er som vill vara med och stödja projektet.

Välj något av nedanstående alternativ och betala in på colliklubbens konto PG 716745-5

- 300 kr - du får en banner till hemsidan eller en logga att användas i annonsmaterial, samt en dekal (du får givetvis gärna sätta in större belopp...)
- 100 kr - du får en dekal
- Valfritt belopp - vi är givetvis tacksamma för allt stöd, oavsett storlek på belopp

På Colliklubbens hemsida finns en kampanjlista där alla som stödjer projektet finns med. Listan uppdateras kontinuerligt.

MER INFORMATION OM PROJEKTET FINNS PÅ SCK:S HEMSIDA

www.svenskacolliklubben.se

PROJEKT - MENTALT SUND COLLIE

Pilotstudie för utveckling av ett ”mentalindex” för collie
Projektet Mentalt Sund Collie är ett samarbete mellan Svenska Colli-klubben (SCK, Svenska Brukshund-klubben (SBK) Svenska Kennel-klubben (SKK) och Sveriges lantbruksuniversitet (SLU). Syftet med projektet är att skapa verktyg som gör det enklare för uppfödarna att föda upp hundar med god mentalitet. Dessutom kommer det att bli enklare för valpköpare att finna de valpar som kommer att utvecklas till de vuxna hundar de söker.

Hundars mentalitet registreras idag i stor skala genom Mentalbeskrivning Hund (MH) där en stor andel av våra brukshundar, däribland collie, beskrivs. En hunds reaktioner på MH säger en hel del om hur den mår och beter sig i vardagen. MH utvecklades ursprungligen för att vara en hjälp i avelsarbetet, och vi vet att de egenskaper som mäts i MH är ärftliga. Därför kommer egenskaper som mäts i MH att utgöra en viktig del i det nya avelsverktyget. Ett mål med projektet är att utveckla en rutinmässig skattning av så kallade avelsvärden för olika egenskaper som mäts i MH för collie. Det har man inte tidigare gjort för någon ras. Colliklubben kommer alltså att gå i fronten vad gäller utveckling av möjligheter att göra genetiskt urval för förbättrad mentalitet.

För att säkerställa vilka delar av MH som har störst betydelse för viktiga aspekter av colliens vardagsbeteende genomför vi

också en enkätstudie där vi samlar in uppgifter om colliens beteende i vardagslivet. Genom enkätstudien får vi också information om vilka aspekter av colliens mentalitet som vi inte riktigt kommer åt via MH.

Resultat från projektet kommer att ligga till grund för ett nytt certifieringssystem för långhårig collie. Svenska Colliklubben kommer att kunna certifiera kullar som uppnår vissa kriterier vad gäller föräldrarnas avelsvärden för MH-egenskaper, eventuellt kombinerat med andra egenskaper som resultaten visar

”En hunds reaktioner på MH säger en hel del om hur den mår och beter sig i vardagen

har stor betydelse för just colliens mentalitet. Certifieringen indikerar vilka kullar som har stor potential att utvecklas till hundar med önskvärda mentala egenskaper. Certifieringen blir en tydlig hjälp för valpköpare, och ger en möjlighet för uppfödare att profilera sin uppfödning.

För att projektet ska lyckas är det viktigt att vi får in så mycket uppgifter som möjligt om långhåriga collihundars beteende i vardagslivet. Äger du en långhårig collie, eller har du kontakt med en långhårig collie som du känner väl? Hjälp oss genom

att svara på enkäten! Vi är intresserade av information om alla hundar som är registrerade under de senaste 10 åren (även hundar som av någon anledning inte längre finns i livet).

Vad är ett avelsvärde?

En hunds mentalitet och beteende påverkas av många olika faktorer. Det är väl belagt att en del av både djurs och människors mentalitet eller personlighet styrs av gener – en förälder och dess avkomma är generellt sett mer lika varandra än två individer vilka som helst. Personligheten styrs också av icke ärftliga faktorer, som uppväxtmiljö och den omgivning och hantering individen utsätts för i vardagen. Kombinationen av gener och inverkan av omgivning styr hur individen reagerar och beter sig i olika situationer.

“I avelsarbete är det självklart viktigt att försöka identifiera vilken inverkan olika tänkbara föräldradjur kommer ha på sin framtida avkomma

I avelsarbete är det självklart viktigt att försöka identifiera vilken inverkan olika tänkbara föräldradjur kommer ha på sin framtida avkomma, alltså att skilja ut hur mycket av de tilltänkta föräldrarnas beteendemönster och prestationer som beror på arv och hur mycket som beror på miljön. Det mest effektiva sättet att göra detta på är genom att skatta avelsvärden för de egenskaper man är intresserad av. För till exempel vissa sjukdomar eller pälsfärger som styrs av enskilda gener finns ibland möjligheten att kunna göra ett gentest och få ett direkt svar på om hunden är bärare eller inte. För beteende och mentalitet som styrs av ett stort antal olika gener kan man inte tala om huruvida en hund är bärare eller inte, utan man får istället genom en statistisk metod skatta den samlade effekten av hundens alla gener som påverkar egenskapen. Det skattade värdet kallar man avelsvärde, eller ibland index.

Avelsvärden är något som sedan länge används i avelsarbetet inom andra djurslag och där visat sig vara ett mycket effektivt verktyg. Ett avelsvärde är inte ett mått på hundens egna resultat eller prestationer, utan talar om vad en hund förväntas nedärva till sina avkommor. När det gäller exempelvis MH är det givetvis så att en hunds resultat kan bero på en mängd olika faktorer som inte har med hundens gener att göra. När man skattar ett avelsvärde kan man korrigera för sådana faktorer som påverkar hundens resultat, till exempel hundens ålder och kön, vilken tid och plats bedömningen gjordes på och vem som var beskrivare. Man tar också hänsyn till information från hundens alla släktingar. Det här gör att man i stor utsträckning kan komma runt problemet med att enskilda hundars MH-resultat av olika skäl kan bli missvisande. Avelsvärden ger därför mycket säkrare information om hundens genetiska potential, jämfört med det faktiska resultatet från MH-beskrivningen.

Hur kan ett avelsvärde användas?

Ett avelsvärde för en egenskap uttrycks ofta som en avvikelse från rasens medeltal, precis på samma sätt som man för MH

– i de så kallade ”spindeldiagrammen” - redovisar en hunds eller en avkommegrupps resultat i relation till rasens medeltal. Ofta sätter man rasens medel till 100. Om man tänker sig att man skattat avelsvärden för mankhöjd så betyder det att en hund med ett avelsvärde under 100 nedärver mindre avkommor än rasens medeltal och ett avelsvärde över 100 betyder att hunden nedärver större avkommor än rasens medeltal.

Avelsvärden talar inte om huruvida en hund är bra eller dålig. Det beror helt på om rasens medelvärde för en egenskap överensstämmer med rasklubbens och uppfödarnas uppfattning om vad som är önskvärt. Om man är nöjd med en hundras mankhöjd finns ingen anledning att välja hundar med väldigt höga avelsvärden utan då kan det vara bättre att välja hundar med avelsvärden runt 100, det vill säga som nedärver en mankhöjd som ligger runt rasmedel. Vill man ta valpar på en hund med ett högt avelsvärde för mankhöjd kan man välja att para hunden med en annan hund som har ett avelsvärde under 100. Avkommorna blir i genomsnitt ett medeltal av föräldrarnas avelsvärden.

Det är också viktigt att komma ihåg att ett avelsvärde bara anger hundens nedärvningsförmåga för just den egenskapen. I avelsarbetet finns ju många olika aspekter att ta hänsyn till, där mentalitet är en del. En hunds värde för avelsarbetet i rasen måste alltså bestämmas mot bakgrund av mer information än ett enskilt resultat eller ett avelsvärde för en enskild egenskap.

“Ett avelsvärde är inte ett mått på hundens egna resultat eller prestationer, utan talar om vad en hund förväntas nedärva till sina avkommor

Avelsvärden ska alltså ses som en viktig information, inte ett direkt kvitto på vad som är önskvärt eller inte. Det är fortfarande uppfödarna och rasklubben som måste avgöra om de är nöjda med rasens nuvarande situation, eller om det finns anledning att vilja utveckla rasen i en specifik riktning. Oavsett om man vill bevara det man har eller om man vill driva urval i någon riktning ger avelsvärden den mest kompletta informationen för en viss given egenskap.

Katja Grandinson och Per Arvelius
Institutionen för husdjursgenetik, SLU
Uppsala, 2010-05-20

Projekt Mentalt Sund Collie

Exempel på vanliga frågor och svar

Projektet Mentalt Sund Collie handlar om att göra det enklare för uppfödarna att avla för mentala egenskaper, och om att det ska bli lättare för valpköpare att finna de hundar som passar just dem. Det här är ett ämne som innefattar en hel del begrepp som är väl etablerade och beprövade inom andra djurslag men nya just när det gäller hund. Därför uppstår förstås många frågor. Vi har bätt Per Arvelius och Katja Grandinson, genetiker vid SLU, att svara på några av de vanligaste frågorna som klubben brukar få. I det här numret handlar frågorna om arvbarheter och ärftlighet. I nästa nummer kommer Katja och Per att svara på frågor om vilka möjligheter och begränsningar Mentalbeskrivning Hund (MH) har i avelsarbetet.

Undrar du över något som handlar om genetik, avelsvärdering, MH eller något annat i relation till projekt Mentalt Sund Collie? Skicka dina frågor till SCK (kirsten.wretstrand@danielsondosk.se) så publicerar vi svaren i Colliebladet och på vår hemsida!

Vad är skillnaden på ärftlighet och arvbarhet?

Ibland används begreppen helt synonymt men vi tycker det är viktigt att skilja dem åt.

Ärftligt är allt som rent biologiskt påverkas av gener.

Arvbarheten talar om hur lätt det är för en uppfödare att påverka en egenskap i avelsarbetet.

Nästan alla egenskaper påverkas av gener och är därmed ärftliga. En del egenskaper styrs bara av arvet. Exempel på sådana egenskaper är hur många ben man har, att vi har två ögon och att människor går upprätt medan hundar går på alla fyra. Pälsfärg, pälstyp och ögonfärg är också exempel på egenskaper som man brukar säga uteslutande styrs av gener.

Arvbarhet är däremot inte ett biologiskt mått utan ett matematiskt beräknat värde som anger vilka möjligheter vi har att avla för en viss egenskap.

Mycket av valpens utseende är helt styrt av gener – att den har två ögon, två öron, fyra tassar och en svans, men också pälsens färg och om pälsen är lång eller kort.

Kan man avla för allt som är ärftligt?

Nej, det går inte. Det är till exempel arvet som styr att hundar har fyra ben och två öron. Men man kan inte avla för hundar som har fler ben och färre öron. Det beror på att det inte finns någon variation i de här egenskaperna. Alla hundar är lika, oavsett ras. När alla hundar är lika kan man inte förändra något genom avel.

Det är väl inte bara gener som styr allt – visst spelar det roll hur jag som hundägare är också?

Absolut! Många egenskaper påverkas förutom av gener också av den omgivning en individ lever i. Hur långa vi blir är genetiskt styrt, men om vi inte får tillräckligt med mat under uppväxten så kan vi inte växa så mycket även om vi har gener för att bli långa. Vår hälsa påverkas av kost, motion och hur sund miljö vi bor i. Hur vi beter oss påverkas av vilken omgivning vi befinner oss i men också vilka erfarenheter vi har sedan tidigare. En skrämmande upplevelse i barndomen kan göra oss mer benägna att visa rädsla eller aggressioner senare i livet. Den påverkan som vår omgivning har kallas i avelssammanhang för **miljöeffekter**.

Man brukar säga att en individs egenskaper är summan av arv och miljö. I avelsarbetet gäller det att lista ut vilka individer som är bra på grund av sitt arv och inte för att de haft till exempel en gynnsam uppväxtmiljö eller fått bra träning.

$$\text{Egenskap} = \text{Arv} + \text{Miljö}$$

Hur beräknar man arvbarhet?

Man kan inte avla för en egenskap om alla hundar är likadana. Men för de flesta egenskaper finns det ju skillnader. Hundraser skiljer sig väldigt mycket från varandra i fråga om både utseende och mentalitet. Men även hundar i samma ras är olika varandra. Att hundar är olika kallar vi för variation.

Förutsättningen för avelsarbete är att det finns variation, och att en del av variationen beror på olika gener.

Allt avelsarbete bygger på att det finns skillnader i olika egenskaper mellan hundar i en ras. Dessa skillnader kallar vi variation.

Arvbarhet är inte ett biologiskt mått, som ärftlighet är. Arvbarhet är ett statistiskt mått som beskriver hur stor andel av variationen i en viss egenskap som beror på genetiska skillnader mellan olika individer. Arvbarheten blir då en andel mellan 0 och 1, eller uttryckt i procent från 0 till 100 %.

Variation orsakad av arv

Arvbarhet =

Variation orsakad av arv

+

Variation orsakad av miljö

Arvbarheten beskriver alltså inte ett enskilt djurs genetiska anlag utan den genetiska variationen i en population. När man räknar ut arvbarheten tittar man på hur mycket mer lika varandra släktingar är jämfört med hur lika varandra hundar i rasen i allmänhet är.

Karo, 70 cm

70 cm 62 cm
68 cm 73 cm
75 cm 69 cm

Fido, 60 cm

60 cm 51 cm
58 cm 59 cm
64 cm 62 cm

Vi hittar på att vi vill avla för mankhöjd hos collie, och vi behöver skatta en arvbarhet. Vi samlar in uppgifter om hundars mankhöjd och sen tittar vi på olika familjer. En hanhund som är 70 cm har fått 6 kullar med en genomsnittlig mankhöjd på 69,5 cm. En annan hanhund som är 60 cm hög har fått 6 kullar som i genomsnitt blivit 59 cm. Halvsyskongrupperna är mer lika varandra och sin pappa än de är lika den andra halvsyskongruppen. Egenskapen verkar gå i arv! Genom att titta på många familjer och jämföra syskongrupper kan vi med statistiska beräkningar räkna ut arvbarheten.

Det är inte så lätt att göra sig en bild av vad en variation dividerad med en annan variation egentligen betyder. Ett sätt att förklara det är att om arvbarheten för en egenskap är hög är en stor del av olikheterna mellan individer i rasen, i den egenskapen, orsakade av arv. Då är det lätt att förändra rasen i en viss riktning. Om arvbarheten är låg beror skillnader mellan hundar mest på olika miljöorsaker. Då kan man fortfarande ha ett framgångsrikt avelsarbete, men det tar lite längre tid och kräver lite mer kunskap.

Hur ska man tolka en arvbarhet?

Som uppfödare väljer man ju i allmänhet avelsdjur som är bättre än rasens medeltal för en viss egenskap. Arvbarheten talar om hur stor del av föräldrarnas överlägsenhet som man i genomsnitt förväntar sig ska nedärvas till avkomman.

Ett (påhittat) exempel:

Vi vill avla för större hundar och arvbarheten för mankhöjd är 60 %.
Vi hittar på att den genomsnittliga mankhöjden för collie är 60 cm.

Vi väljer följande föräldrar:

Karo, 70 cm

Fluffy, 65 cm

Karo och Fluffy är i genomsnitt 7,5 cm högre än rasmedelvärdet
(Karo är 10 cm högre och Fluffy 5 cm högre: $10+5=15$ och $15/2=7,5$).

Av denna "överlägsenhet" på 7,5 cm beräknar vi att 60 % går i arv eftersom arvbarheten var 60 %.

Fluffys och Karos avkommor kommer då *i genomsnitt* att bli:
 $60 \text{ cm (rasens medelvärde)} + 7,5 \text{ cm} \times 0,6 = 64,5 \text{ cm höga.}$

Min hunds föräldrar fick 5 på skotten, men min hund fick 3. Då kan det väl inte vara ärftligt?

Jodå. En hunds reaktion för skott beror både på hundens gener och på olika miljöfaktorer. En hund kan visa skotträdsla för att den har gener för skotträdsla. Den kan också visa skotträdsla för att den har dåliga erfarenheter, och så att säga har förvärvat sin skotträdsla på grund av icke-ärftliga orsaker. Den del av skotträdslan som är orsakad av erfarenheter kommer hunden inte nedärva till sina avkommor. På samma sätt kan en hund med gener för skotträdsla ha fått mycket stöd och träning att hantera sitt "dåliga arv". Det kan vara en kombination av dessa orsaker som gör att avkommor inte är helt lika sina föräldrar.

Betyder det att man kan lugnt kan avla på hundar trots att de visar stor rädsla? Det kanske bara är miljöfaktorer som spökar.

Nej, det tycker vi inte man kan säga! Det kan vara så att en hund har jättebra gener för mod och nyfikenhet men enormt dåliga erfarenheter som gör den väldigt rädd. En sådan hund skulle kunna vara ett ok avelsdjur, men idag finns inte verktygen tillgängliga för uppfödare att identifiera med säkerhet vad som är arv och vad som är miljö. Det mest troliga är att hundar som visar stor rädsla även nedärver rädsla i någon mån. Utan information om hundens verkliga avelsvärde bör en grundregel vara att aldrig använda en hund som visar stor rädsla i avel.

Hur hög arvbarhet måste man ha för att åstadkomma en förändring?

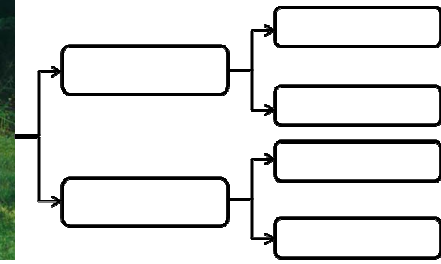
Det är lättare att snabbt åstadkomma förändringar om arvbarheten är hög, men man kan genomföra ett lyckat avelsarbete även för egenskaper med låga arvbarheter. Man måste bara bedriva sitt urval på lite olika sätt.

Om arvbarheten är hög - runt 60-70 % till exempel - som för många exteriöra egenskaper, kan man framgångsrikt välja avelsdjur baserat på deras egna resultat. Ser man att en hund har en hög mankhöjd kan man utgå ifrån att det i stor utsträckning kommer att gå i arv till avkommorna.

Om man är intresserad av att avla för egenskaper med **låga arvbarheter** kan man inte förlita sig lika mycket på individens eget resultat. Exempel på sådana egenskaper är många mentala egenskaper och komplexa sjukdomar. Vad gäller till exempel MH kan många miljöfaktorer påverka en individuell hunds resultat.

För att bestämma hundens genetiska värde bör man därför, utöver hundens egen prestation, även väga in släktingars resultat.

Verkar det som att kullsyskonen är lika? Har föräldrarna andra kullar som verkar bete sig på samma sätt? Hittar man mönster i stamtavlorna kan man vara mer säker på **vad** hunden faktiskt kommer att nedärva.

Om arvbarheten är **hög** går det bra att välja avelsdjur baserat på deras egen prestation.

Om arvbarheten är **låg** är individens egen prestation ett mer osäkert mått på dess genetiska värde. Då måste man ta in släktingars resultat i beräkningen.

Att ta in många släktingar i beräkningen blir snabbt komplicerat och oöverskådligt. Därför är det allra bästa att skatta så kallade **avelsvärden** där man inte bara tar hänsyn till individen utan även alla släktingar. Man kan också korrigera för en rad miljöfaktorer som kan påverka hundarnas enskilda resultat, till exempel hundens ålder, beskrivare och plats och tid för genomförandet av MH.

Med en professionell avelsvärdering kan man bedriva framgångsrik avel även för egenskaper med låg arvbarhet. Till exempel har man kunnat öka kullstorleken på grisar väsentligt under det senaste årtiondet, från 11,0 till 12,4 smågrisar per kull, trots att arvbarheten för kullstorlek bara är c:a 10%.

Hur hög siffra på arvbarhet anses statistiskt säkert?

Man kan tala om två typer av säkerhet. Det ena är med vilken säkerhet man kan beräkna själva arvbarheten. Den beror på vilken information om egenskapen som man har tillgänglig. Man vill gärna ha information från ett stort antal djur och många olika släktlinjer i materialet. Har man ett material som är brett och representativt för rasen har man ett bra underlag för att beräkna arvbarheten.

Nästa steg är att få säkerhet i de individuella djurens avelsvärden. Vi har tidigare varit inne på att det hänger ihop med arvbarheten. Med en hög arvbarhet får man god säkerhet med information från hunden själv. Är arvbarheten låg kan man kompensera genom att ta med information från många släktingar i beräkningen. Man kan driva avelsarbete med egenskaper med mycket låg arvbarhet, men man måste vara mer noggrann och det tar lite längre tid att få en tydlig förändring i rasen.

Är det olika arvbarhet för olika raser, t.ex. schäfer är ju aldrig skotträdd men collie har oftast problem?

Ja. Arvbarheten är specifik för den ras man beräknar den för och kan inte direkt appliceras på en annan ras, eller en annan population. Det kan alltså även vara skillnad mellan arvbarheten för skotträdsrädd för svenska colliehundar jämfört med amerikanska colliehundar. Den genetiska variationen kan vara väldigt olika i olika raser, som en konsekvens av historiskt avelsarbete till exempel. Om påståendet att

”schäfer aldrig är skotträdd” stämmer finns alltså anledning att tro att arvbarheten för skotträdsrädd är lägre i schäferrasen (om få är skotträdda finns mindre variation) än i collierasen. Därför måste man alltid skatta arvbarheten för just den population man är intresserad av att bedriva avel i.

Varför måste man räkna ut allt det här? Det har väl gått bra hittills utan arvbarheter?

Jo, man kan förstås välja avelsdjur baserat på egen och släktingars prestation, som man hittills gjort i hunduppfödning. Men för till exempel beteendeegenskaper, där miljön kan påverka enskilda individers resultat ganska mycket, är det svårare att identifiera vilka hundar som är bra på grund av bra gener och vilka som till exempel fått mycket bra träning. För att komma vidare i avelsarbetet på bästa sätt är det bra om man kan beräkna hundarnas avelsvärden med hänsyn till alla släktingar och där man kan korrigera för miljöeffekter. Arvbarheten används för att räkna ut avelsvärden.

Katja Grandinson och Per Arvelius
Uppsala 2010-06-16

Mysans valpkurs!

Mysan och jag, Eva McLaren, har varit på valpkurs på Waxholms Brukshundsklubb. Mysan är min collietik på 7 månader.

Mysan är inte min första hund utan nummer fyra i ordningen. Som matte har jag gått diverse kurser dels i gammal ordning med strikt utlärningspedagogik där man gick på en lång rad och hunden skulle lyda. Att berömma och ge godis var det inte tal om. Hund nummer tre fick betydligt gladare uppfostran med positiv inläring.

Mysan har fått börja sitt liv med fri uppfostran och bara beröm när hon gör något bra och så tittar jag bort när det är fel beteende. Så kom då den dagen då det var dags att börja valpkurs. Vi kom lite senare än våra fem kurskamrater med påföljden att Mysan måste högt tala om att här kommer jag och jag vill hälsa på alla. Instruktören hade just informerats om att man inte behöver låta sin hund hälsa på alla hundar utan det är jag som matte som bestämmer. Med lite köttbullar och vänliga ord lyckades jag så småningom lugna

ner min glada valp.

Första lektionen fick vi gå på en aktivitetspromenad som både jag och Mysan uppskattade. Vi letade godis i träd, vi fick hitta en trasa som låg vid sidan av en gångstig och sedan fick vi leka med trasan. Nästa aktivitet tyckte Mysan var lite fånig: Man skulle hitta rätt kotte som matte hade hållit i en liten stund bland tusen och åter tusen andra kottar. Omöjligt tyckte Mysan och försökte plocka närmsta kotte som låg på backen för att till sist helt tappa intresset. Vi slutade promenaden med att instruktören höll i Mysan och så fick jag springa och gömma mig ca 50 m längre fram, oj vad fort Mysan sprang. Raka vägen förbi i 90 knutar för att ca 30 meter längre fram tvärnita så att hon gick omkull, vände och hittade mig. Gissa om hon blev glad och jag med förstås.

Kursen varade 5 gånger och var blandad med teori och praktik. Vi fick tips om många och bra kontaktövningar som

man kan praktisera i alla miljöer. Vi fick prova på att gå ett litet spår och man blir lika förundrad varje gång man förstår vilken fantastisk näsa en hund har.

Jag tycker det är jättenyttigt att gå kurs med sin valp för då får man tillfälle att träffa andra valpkompisar, man lär sig alltid något nytt och valpen blir aktiverad. Vi kommer fortsätta med

spårkurs och ett tag till blir det fri uppfostran. Men ju större Mysan blir desto mer

ansträngande är det för vår omgivning med en valp som tar plats. Husse t ex uppskattar inte att osten försvinner från hans smörgås och inte heller att vakna med sängen full av tuggben och leksaker. Men ett tag till står vi ut för jag tror inte det finns någon som har en gladare colli än jag – och hon lyder mig nästan alltid.

☺ **Man lär sig alltid något nytt och valpen blir aktiverad**

Eva McLaren och Springmist's Law and Order

Devils kursande

Jag heter Margone och ska berätta lite om de kurser som jag och min collie Devil gått.

Devil är min första collie, jag har haft tre schäfrar också, men jag kände i alla fall att jag ville gå valpkurs med Devil så han fick lite social träning om inte annat. Vi anmälde oss till en privat valpkurs på åtta gånger hos Hundcenter där jag även kände instruktören.

Det som var riktigt bra var att vi delvis var inne i en industrilokal, så hundarna fick kanonbra miljöträning. Vi var rätt många i gruppen men det var jättetrevliga valpar och ägare allihop. Vi gick igenom det vanliga under kursens gång, passivitet, miljöträning, kontakt och relation plus en skogsdag med spår där Devil briljerade.

Tyckte det var både för- och nackdelar med att gå privat,

det blev en helt annan miljöträning än på en brukshundklubb, men utan stuga och fast plats.

Vi har senare också varit med på en helgkurs i Handling. Devil kommer att ställas ut, jag har inte ställt ut annat än på schäferutställningar innan men tjejen som ska ställa honom ville att vi skulle vara med.

Kursen riktade sig mot ”nybörjare” och det var mycket information om hur en utställning går till, vad de olika beteckningarna som t ex CK, HP osv egentligen betyder.

Vad man får och inte får göra plus en del annat. Sedan tränade vi såklart med hundarna också, det var en hel del allmänt om vad man ska tänka på, hur man visar upp hunden från dess bästa sida och hur man gör det kul för hunden. Devil skötte sig jättebra även här och nästa helg är det dags för hans officiella utställningsdebut.

Till hösten kommer vi fortsätta gå kurser, först en tävlingslydnadskurs och nu på brukshundklubben.

Hälsningar

*Margone Ekblad och
Starbatch Amazing Blue
Danny Boy*

Brantastig och Fornborgen
Önskar en trevlig sommar

Valpar planeras
i samtliga färger

Kerstin Persson Elisabeth o Olle Landfors
brantastig@telia.com info@fornborgen.se
www.brantastig.se www.fornborgen.se
Tel: 070-5982773 Tel: 08-56020911

älskar hon att leka tafatt. Cody och Freja har stor glädje av varandra och leker mycket tillsammans. Ligger gärna och myser ihop och pussas en massa.

Jag började med att gå valpkurs på Lisas hundskola i Södra Sandby. Jag letade efter en kurs där dom använde klicker, eftersom Cody redan hade börjat i ett valpprojekt på Hundens utbildningsakademi i Tomelilla, där dom använder klicker. När jag pratade med Lisa så sa hon att det gick bra att använda klicker på hennes kurser. Det var en bra kurs med teori varvat med praktik och lagom med delta-gare.

CODY

på kurs!

För ca fem månader sedan körde vi till Stockholm för att hämta hem vår lille kille - Cody, som vi kallar honom. Vi hade länge letat efter en collie som påminde om den gamla typen av collie och Codys pappa är amerikan.

Jag har haft hund i hela mitt liv och detta är min tredje collie. När jag fick min första collie var jag fast! Detta var rasen för mig.

Cody är en framåt kille med stor leklust och alltid pigg på att lära sig nya saker. Han är väldigt social både mot andra hundar och människor.

Väldigt lättlärd, klok och söker mycket ögonkontakt. En charmig kille som är följsam och rolig.

Jag är otroligt glad för att jag fick chansen att köpa honom av Monica!

Jag har även Ally som är tolv år och Freja som är två år. Ally är en sobeltik

med stor auktoritet. Hon är väldigt speciell, nästan som att hon vet vad man tänker. Hon är en stor tik, väldigt lugn och stabil. Hon har alltid älskar att leka och kampa och även nu när hon är äldre så får hon sina fnatt!

Freja är trefärgad, liten och försiktig tik. Hon har aldrig varit speciellt intresserad av att leka med leksaker men däremot

Efter valpkursen har jag tränat privat i Veberöd, där jag bor, för en man som heter Jea. Vi har fortsatt med klickerträning som Cody tycker är jätteroligt och han har snabbt förstått vad det handlar om.

Han har stor kamplust och står ivrigt och väntar på att matte ska ta fram kamptrasan, istället för att springa iväg och leka med kompisarna. Eftersom Cody älskar att jobba så har jag tänkt att fortsätta att jobba med honom.

Jag har anmält oss till allmänlydnad 1, som börjar nu i sommar, på Veberöds brukshundklubb. Där är vi även med i en träningsgrupp där vi träffas en gång i veckan.

Jag har aldrig tävlat men tycker att det skulle vara kul. Däremot har vi hunnit med en utställning i Osby och till sommaren är vi anmälda till Collie-SM och vi har en officiell utställning bokad i Skurup i juni.

Susanna & Moni Design's Sir Pine

Norsholms Djursjukhus

Kneippens Veterinärpraktik
011-238200

011-368585

Norsholms Hundrehab
011-368587

Norsholms djursjukhus är ett djursjukhus med ambitionen att ge högkvalitativ och personlig vård för ditt djur.

Vi har hög kompetens inom området ortopedi (skelett och leder) med utredning och operationer av alla typer av led- och ryggproblem. Som komplement i utredningen av ledlidanden har vi också en mycket välrenommerad rehabiliteringsanläggning. Rehabavdelningen arbetar även mycket med friskvård. Djursjukhuset har den enda specialisten på hudsjukdomar i länet och utför utredningar vid allergier, andra hudlidanden samt öronsjukdomar. Norsholms djursjukhus har även specialkunskaper inom anestesi (narkos) med välutbildad personal inom ämnet som också ansvarar för utbildningen av djursjukvårdare inom anestesi.

Vi erbjuder 50 % rabatt på priset på ögonlysning av valpar under alla höstens ögonlysningstillfällen.

Trygg och kompetent sjukvård för ditt djur.

Läs mer om oss och vårt arbete på www.norsholmsdjursjukhus.com

Mitt när försommaren började bli som vackrast i maj var jag och Ebba iväg på en helgkurs hos Jenny Wibäck i Slöinge, mellan Falkenberg och Halmstad. Vi bor själva i Halmstad så det blev ingen lång resa för oss. Flera av de andra deltagarna hade dock rest långt, från Skåne och Östergötland. Fokus för kursen var momentteknik inom lydnad, något som Jenny lär ut bra med positiva och genomtänkta metoder i eget företag under namnet Vilja och Veta Pedagogik. Jenny är både pedagog och riktig hundmänniska (framgångsrik hundtränare och lydnadsdomare ung som hon är!) och hon har lyckats förena sina intressen på ett mycket bra

sätt! Och vad är egentligen viktigare än en instruktör som kan det här med att lära ut och att bemöta både människor och hundar på ett så glatt och positivt sätt!?

Mer om oss då. Jag är en övervintrad hundungdom som äntligen har kunnat skaffat mig en egen hund, strax efter

“Det är riktigt roligt med samarbetet och själva inläringen

30... Ebba kom till oss för ganska precis ett år sen, en fantastisk fröken väl värd att vänta på! Hon är oerhört nyfiken och

älskar att leka och träna.

Vi har gått valpkurs, klickerkurs och tränat en del på vår brukshundsklubbs drop-in träning under sommar och vinter. Dessutom har vi gått en kurs i preparatsök under höst och vinter. Ebba tycker det är jättekul att söka och det finns lite drömmar om att kunna träna henne till att använda henne i mitt jobb som biolog, för att söka hotade arter t ex. Näsan är det inget fel på, men det finns mycket som ska stämma! Lite spårning har vi testat på, liksom vallning (med framgång!) och nu senast collieläger. Allt är lika kul och framöver siktar vi på fler kurser.

Jag gick en kortare klickerkurs hos Jenny förra sommaren när Ebba var valp och det har jag många gånger varit glad över! För klickerträning är ju egentligen så mycket mer än att använda en klickande pryl som förstärkning, det handlar ju om en hel filosofi. Den har lärt mig att vara mer tålmodig i träningen, fokusera på det som blir rätt, förebygga, belöna rikligt och framförallt - att ha kul ihop!

Jag har inga uttalade tävlingsambitioner, är inte riktigt en tävlingsmänniska. Däremot tycker jag (liksom Ebba) att det är riktigt roligt med samarbetet och själva inläringen. Och skulle det sen gå bra så kunde det ju vara kul att tävla nån gång! Mest tränar vi annars under promenaderna och det är bra som aktivering och för att ha kul ihop. Det är dock lätt att tröttna och tappa inspirationen, så lite råd och tips behövs ju också för att det ska bli riktigt bra och kul. Därav anmälde jag mig till kursen hos Jenny.

De två dagarna var välplanerade och vi hann med både små teori-pass och praktisk träning varje dag. Teoripassen handlade om spelregler, belöning och träningsläge, målbilder hos både förare och hund, om hjälper och stjärper och om tematräning. Varje dag fick vi tre individuella träningspass per ekipage

Jag valde att öva på momenten: appotering, fritt följ, ingång från inkallning och hopp över hinder. Jag fick en hel del nyttiga tips att fortsätta öva på. Och att bara veta att man är på rätt väg kan ju också vara skönt ibland! Jag nådde mitt mål - blev väldigt inspirerad till fortsatt träning av kursen! Det kommer definitivt bli mer träning hos Jenny fram i höst!

Marie Tönnerberg & Damaianus Uma

och då passade förstås de andra fem deltagarna på att titta, lyssna och lära. Varje dag genomförde vi också ett genomtänkt grupppass där var och en fick träna på något och de andra var statist, med eller utan hundar. Ett bra sätt att träna med kontroll över situationen så att man verkligen får öva på det man behöver utan oförutsedda händelser!

Alla hade med sig sin egen träningsplanering, nåt som man kanske kört fast på och ville ha lite tips och råd om. Nivån var väldigt blandad. Med i gruppen

fanns ekipage som tävlade aktivt och var jätteduktiga (upp till elitklass) samt vi som hade unga hundar och lär in klass 1 moment. Vår kursledare lyckades skapa en trevlig stämning där vi kunde lära av varandra och hjälpas åt och ha väldigt trevligt samtidigt! Man blir verkligen imponerad över att hon har så många fantastiskt snillrika små tips för att få till momenten snyggt och för att hunden ska kunna utföra momenten med precision och glädje!

HUNDENS HUS **Uppsala & Tärnsjö**

Kurser för ALLA hundar
BL.aValp-Unghund-Vardagslydnad
Viltspår-Kantarellsök-Hjärngympa m.m

Problemhund & Privatträning

IMMI-ansluten hundpsykolog/Instruktör
Info Kicki tfn/fax: 0292-430 50, 070 – 665 80 46
Hemsida www.hundkurs.se
e-post: kicki@hundkurs.se

Guldus första träningshelg!

I början av maj i år var jag och min ettåriga collie Guldus på ett tredagars träningsläger som schäferhundklubben i Luleå anordnade. Eftersom att han är min första hund kändes det bra att gå en kurs, då jag inte har någon erfarenhet av varken träning eller tävling sedan tidigare. Vi var anmälda till lydnadsgruppen, detta trots att jag så sent som i höstas sa att jag minsann aldrig skulle träna lydnad med min hund, bortsett från vardagslydnaden såklart. Vi skulle spåra och göra alla andra roliga saker, men lydnad var verkligen inget för oss. Sen var det någon som upplyste mig om att det finns något som heter brukslydnad och att det är något vi inte slipper om jag och Guldus ska tävla i spår...

Den här kursen var alltså ett bra sätt att ta tjuren vid hornen! När kursen närmade sig hade jag inställningen att vi skulle göra det bästa av saken, även om

det troligen inte skulle vara årets roligaste helg. Och att efter de tre dagarna borde vi ha grunderna klara för både lydnadsettan och apellydnaden. Jag kan tala om att jag hade helt fel på båda punkterna. I slutändan kunde jag nämligen konstatera att både jag och Guldus tycker att det där med lydnad är riktigt roligt, men att vi har en lång bit kvar till tävlingsstart...

Själva upplägget på kursen var sådant att det inte fanns några instruktörer, utan att man istället hjälpte varandra. Det fungerade väldigt bra tycker jag och tack vare det så var lägret faktiskt kostnadsfritt. Roligt att hjälpas åt och lära av varandra!

Jag och Guldus var säkert en ganska

rolig syn på träningsplanen; en väldigt oerfaren hundägare med sin busiga hund på dryga året, full av energi och hormoner. När de andra filade på sina moment i elitklass, jobbade jag och Guldus hårt med våra kontaktövningar. Men tack

☺ Både jag och Guldus tycker att det där med lydnad är riktigt roligt

vare att jag hade "förmånen" att vara mest nybörjare i gruppen, kunde jag fråga alla om hjälp.

Något som blev väldigt tydligt för mig under helgen var att Guldus gör allt för en köttbulle och om han är osäker på vad jag vill att han ska göra, så provar han sig fram. Tidigare har jag tyckt att han har kort minne eller är ointresserad, men under kursens gång gick det upp för mig att det snarare är så att hans matte är aningen otydlig med vad hon menar mellan varven... Så istället för att bli irriterad på Guldus för att han ibland ställer sig upp

på kommandot ”ligg”, fick jag lära mig att skratta åt en förvirrad matte och en väldigt kreativ hund.

Under de tre dagarna hann vi inte lära in något helt tävlings-moment, även om jag fick lära mig grunderna i flera för att ha något att jobba vidare ifrån. Men att sätta momenten blir nästa steg, som kommer efter att vi har tränat in en stadig grund. Nu jobbar jag på att vi framför allt ska ha roligt tillsammans och att han ska tycka att jag är så fantastiskt intressant att det är säkrast att ha fokus på

mig och vad jag gör, annars kanske man missar en leksak eller godbit. Under den här helgen förstod jag äntligen att det handlar om samarbete och att vi ska ha en trevlig stund tillsammans, jag och min hund, snarare än att vi måste genomföra perfekta moment. Det är ju istället något som vi förhoppningsvis får på köpet med tiden.

Jag är väldigt nöjd med den här träningshelgen och planerar att anmäla mig till fler kurser, både inom lydnad och bruks. Jag försöker även träna tillsammans med olika hundägare jag känner för att få tips och råd, det finns så väldigt mycket jag vill lära mig, sen är det ju väldigt trevligt att träna tillsammans med andra. Jag kan helt klart säga att i slutändan var det uppenbart att jag hade lärt mig betydligt mer än Guldus under träningshelgen vi gick. Nu väntar en sommar då jag ska lära Guldus allt det jag har fått lära mig, så siktar vi på tävlingsstart till hösten!

Hanna Rosell och Eurotop Ztorm's Golden

Collieträffar i Umeå!

Under hösten ordnas några collieträffar i Umeå med omnejd. Vi startar onsdag 25 augusti med en ”kick-off” då vi tar en promenad och diskuterar upplägg för kommande träffar.

För mer information om plats och tid, kontakta:

Johan

karljohan.nilsson@hotmail.se

eller

Jenny

jeymad73@yahoo.se

Välkommen!

054-15 06 20

VÄLKOMMEN TILL SJUKVÅRD, FRISKVÅRD, REHAB OCH HUNDSIM

Solstadens Smådjursklinik ligger några kilometer utanför Karlstads stadskärna. Kliniken är välutrustad med operationssalar, digitalröntgen, ultraljud, laboratorium och en rehabavdelning med bassäng. Vi förmedlar kontakt med tandläkare, ögonspecialist, specialistortoped, hundpsykolog och hundinstruktörer.

Öppettider:

måndag - torsdag	07.30 - 20.00
fredag	07.30 - 16.00

Veterinärer:

Stig Hagengård, Jörgen Junkergård, Helen Falkenström, Karin Agin, Lise Winberg-Olsen, Martin Hedin, Cecilie Strømstad

Du hittar oss på Frögatan 4, mellan Plantagen och 4H-gården. Besök gärna vår hemsida: www.solstadenssmadjursklinik.se

**Solstadens
Smådjursklinik**

Kurs i TÄVLINGSLYDNAD

”Tag med belöningar - ett par dl finfördelat godis som är mjukt och lätt slinker ner, 2 likadana bollar, en kamptrasa eller rulle av skinn som hunden gillar”.

J a, så löd uppmaningen från kursledaren Anna-Lena Nordström i välkomstbrevet jag och min sobelfärgade collietik. Xelma fick efter att ha anmält oss till tävlingslydnadskurs på Helsingborgs brukshundklubb. Vi hade under hösten 2009 gått allmänlydnadskurs och då lagt lite grunder för lydnaden. Det var nu dags för mig att verkligen börja lära mig hur tävlingsmomenten ska läras in och dessutom få mer kunskaper om allt som ska tänkas på innan man kliver ut på planen för en tävling. Det är ju verkligen inte bara hunden som måste lära sig momenten, föraren måste ju också kunna uppföra sig logiskt och ge hunden de bästa förutsättningarna, något som ju inte alltid är helt enkelt!

Xelma och jag kom till en grupp som gått allmänlydnadskurs tillsammans och som var något äldre än henne och det kändes ju förstås som att alla redan hade hunnit en bit längre än oss. Dessutom var Xelma som alltid är helförtjust i nya hundar ganska upptagen med att försöka få kurskompisarnas uppmärksamhet de första kurstillfällena. Som tur är så kan hon också koncentrera sig när man väl ställer krav på henne så träningen gick bra. Efter att nu i stort sett ha gått klart hela kursen så kan jag dock konstatera att det verkligen har varit jättebra med alla ”störningar” som funnits under kursen gång.

Vi använde Inki Sjöstens bok ”tävlingslydnad och arbetsplan med DVD” och vi fick utifrån den varje kurstillfälle en hemläxa att träna på till nästa gång. Dessutom ställde våra kursledare Anna-Lena och Ann höga krav på oss förare och pratade mycket om vårt ansvar och hur viktigt det är att vi ”gör rätt” och är logiska för hunden så att den kan förstå vad vi förväntar oss av den.

Xelma har under kursens gång lärt sig alla moment i lydnadsklass 1 men vi har mycket finslipning kvar att göra innan

vi kan anmäla oss till vår första tävling. Mitt motto är att Xelmas träning alltid ska vara rolig för henne. Känner jag att hon av någon anledning inte verkar vara mottaglig så blir det lite roligheter istället och så satsar vi på att prova att träna momenten nästa tillfälle istället. Det är en utmaning för mig att göra inläringen så omväxlande som möjligt och att förklara de olika delarna i tävlingsmomenten till motiverande utmaningar för Xelma. Jag har en underbar hund och hon kan gå hur långt som helst. Jag vet att det är jag som är hennes största begränsning i hennes framtida framgång och att jag måste vara inställd på att lära mig vad som behövs för att hon ska utvecklas. Det gör också att jag

”Det är en utmaning för mig att göra inläringen så omväxlande som möjligt

själv måste jobba med hur jag handskar med henne i både träning och lek och att jag inte är slarvig när jag till exempel belönar henne. Hur ska hon kunna veta om hon gör rätt om jag alltid belönar henne på samma sätt oavsett vad hon gör, inte ger respons när hon gör rätt eller ger respons vid fel tillfällen

Oj, oj, oj, mycket att tänka på som sagt!

Jag är mycket nöjd med kursupplägget och våra kursledare på Helsingborgs brukshundklubb. De har varit kunniga och erfarna och har mött varje hund och dess förare på ett individuellt plan. Dessutom har de vid flera kurstillfällen bjudit in andra hundförare som delat med sig av sina erfarenheter av träning och tävling vilket har varit jättepositivt.

Tack vare dem kan vi förhoppningsvis komma igång att tävla snart vilket ska bli jättespännande.

Britt-Marie Nordström och Brantastigs Xelma

Börjar DIN collievalp bli stor nu.....?

Efter 12 månaders ålder är det dags för omlysning, höftledsröntgen och mentalbeskrivning (MH)
Gäller framför allt valpar födda 2008.
Detta är en rekommendation ur Svenska Collieklubbens avelspolicy.

Tillsammans för vi rasen framåt!

bälsar
Svenska Collieklubben

**”När jag blir stor ska
jag bli filmstjärna”**

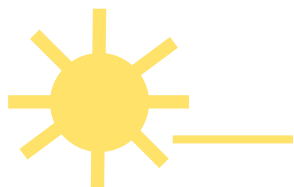
Med Meat & Biscuit är Magnusson Petfood ensamma om ett ugnsbakat torrfoder där köttet uteslutande är färskt. Och där det inte ingår något köttmjöl. Magnusson Meat & Biscuit är en foderserie som passar lika bra för valpar som vuxna hundar.

Anledningen till att Meat & Biscuit är så uppskattat av våra kunder är att vi långsamt ugnsbakar bl a färskt svenskt kött, färska ägg, kallpressad rapsolja och färska morötter. Resultatet är ett foder av bästa tänkbara kvalitet, nyttigare och godare hundmat helt enkelt. Inte minst viktigt för små hundar med stora drömmar.

Läs mer på www.hundmat.com

M[®]
MAGNUSSON
PETFOOD

Magnusson Petfood AB, Häbolund, 197 93 Bro, 08 582 442 00
magnusson@hundmat.com, www.hundmat.com

Det var ett instruktörslost läger där deltagarna fick hjälpa varandra, dela med sig av varandras erfarenheter och kunskap. Inkvarteringen var i vandrarhemmet Solhaga, ett mycket revligt ställe med underbart god mat.

Jag deltog med vår egen uppfödda treåriga collietik Ida. Ida blev vid 2 års ålder Svensk Viltspårchampion tillsammans med matte Gudrun. Nu har jag börjat träna Ida för att kunna starta i bruksbrov och såg detta läger som ett väldigt bra upplägg för att träna bruksspår, samt få några dagar tillsammans, bara vi två. En fin chans till att stärka vårt samarbete. Runt Solhaga finns tillgång till stora och väldigt bra spårmarker. Vädret var gynnsamt och vi fick några dagar med suverän träning.

Ida har ett mycket stort spårintresse, mer för själva spåret än pinnarna som ligger i spåret, men hon har inte tränats så mycket på det. Nu koncentrerade vi oss på att göra spårpinnarna riktigt roliga och intressanta. Vi lekte med pinnarna vid stoppen, hade "bytaleken" med favoritgodis. Ibland hade jag som överraskning en hel burk med godis i stället för en pinne.

☺☺ Vi lekte med pinnarna vid stoppen, hade 'bytaleken' med favoritgodis

En annan variant var att gå ett kort spår på ca 100 meter, göra trampavtryck, där jag la ner en pinne, gick sedan tillbaka i exakt samma spår. Då blev det ingen fortsättning, spårvittringen tog verkligen slut!

Jag var riktigt nöjd med första dagen, fokuserade på det som hon lyckades bra med, gav mycket beröm. Det som var mindre bra fick ingen som helst uppmärksamhet.

Nästa dag steg vi upp tidigt, rastade Ida och åt sedan en rejäl frukost. Nu hade vi en heldag för oss själva med stor förväntan. Bestämde oss för ett par traditionella skogsspår, som jag gick ut själv. Första spåret; ca 300 meter, med fem pinnar och dubbla slutpinnar, om hon skulle missa den första. Spåret gick i kuperad terräng, över ett kalhygge med sidvind.

Jag ville se hur hon hanterade ett sådant problem, ville läsa hur hon jobbade i vinden. Hon fixade det väldigt bra, tog alla pinnarna och den första slutpinnen. Hon fick verkligen koncentrera sig för att följa spåret, det tog en liten stund för hon "slog" (provade sig fram), men Ida ger inte upp, hon vill framåt.

Därefter tränade vi vinklar, både höger och vänster, med diskreta markeringsavsedda för mig för att kunna styra upp henne bättre. En hund som Ida, med så starkt spårintresse, gör att hon vill ha lite för bråttom i spåret. Jag måste

hålla emot kraftigt i linan, så hon hinner ta vinklarna. Ca 10 meter efter vinklarna hade jag slutapporten, med förstärkning av godis och beröm.

Efter uppehåll för lunch var vi ute i spårmarkerna igen. Nu gick Fatima ut ett spännande spår till oss. Det blev en aha-upplevelse för Ida och det började väldigt bra. Ida var verkligen motiverad, tog pinnarna som låg, men sedan fick vi en riktigt stor störning! Ida är duktig på eftersök, är Viltspårchampion, och plötsligt rusar

det upp ett rådjur framför oss som legat och tryckt. Ida blev oerhört frustrerad, skallade, ville vidare, spåra efter rådjuret. Det blev ett långt avbrott, men jag ville testa henne och lät det ta sin tid till hon lugnade ned sig. Till min stora förvåning, tog hon upp människorspåret igen och fann en spårpinne som Fatima lagt.

Detta var dagens bästa prestation. Jag var övertycklig för min fantastiskt duktiga hund.

Det blev massor av beröm och jag selade av henne. Vi avslutade där vid spårpinnen, även om spåret var längre, en minnesbild som jag ville Ida skulle ha med sig från denna dag. Tillbaka till Solhaga hade vi platsliggning med störningar,

avstånd ca 25 meter och tre minuter. Motsvarar appellklassen. Ida klarade detta galant, låg lugnt och fint! På kvällen var det god mat och erfarenhetsutbyte. Alla var glada och nöjda över sina hundar och dess prestationer. Bara glada miner och mycket skratt! Sista förmiddagen bjöd på några regnskurar. Idag gick Kirsten ut vårt spår, ca 400 meter. Ett ganska rakt spår med några sidoflyttningar, fem pinnar och en slutpinne. Ida gick sitt spår jättebra med härlig drive och motivation att ta pinnarna, missade inte en enda. Det blev en mycket positiv avslutning på spårläget för oss. Detta instruktörslösa upplägg passade mig väldigt bra. Har en del rutin och erfarenhet, vilket även de andra deltagarna hade. Vi kunde ge och ta emot i grupperna, ett gott samarbete som gjorde att vi fick ut mycket under dessa få dagar.

Per Carlsson och SE VCH Skjelice A Plumeria Lei

Vad vore en tävling utan priser?

Vi har priser till alla tävlingar

Tel. 0479-100 70 - WWW.INTERNERSILVI.SE

Vad vore en förening utan kläder?

Vi arbetar med företag, föreningar och privatpersoner för att framställa t-shirts och tröjor med tryck för profilering och kampanjer.

Tel. 0479-100 70
www.deed.se
info@deed.se

DEED

En kort presentation av mig själv och Bailey, 2 år. Jag är en tjej i den gyllene medelåldern som är inne på min första långhåriga collie efter att ha haft två korthår. Med Bailey tränar/tävlrar jag både i lydnad och spår, i lkl 1 har han nyligen fått sitt första 1:a pris och är uppflyttad till lägreklass spår. Egentligen är det ögonblicket när man ser hur det "klikkar" till hos hunden jag gillar allra bäst. Och Bailey är en mästare i att leverera mig dylika upplevelser. Man kan riktigt se hur han anstränger sig för att förstå vad det är han ska utföra när vi börjar på något nytt, och han är ett levande exempel på att collie är otroligt lättlärd.

En dag i höstas hade vi anmält vårt intresse till att agera nybörjare för ett gäng agilityinstruktörer som var i slutskedet av sin utbildning. När vi kom till slalomen tog det inte många sekunder innan han raskt tog sig slingrande genom pinnarna, visserligen inte i något tävlingstempo men som de blivande instruktörerna sa, "vet du om att en del skulle dö för att få hunden att gå genom pinnarna efter så kort stund", nåja kanske inte dö, men i alla fall bli gröna av avund.

Då fanns det väl inga tankar på att ge sig i kast med agility, men efter att ha stått o kikat lite på Skånes DM som avhölls på Ystads BK så kom lite funderingar på om man kanske skulle prova det hela lite mer på riktigt, jag gillar farten och tanken att ta sig runt en bana så snabbt som möjligt och helst utan fel.

Sagt och gjort. Jag ångrar inte en sekund. Även Bailey tycker det är kanonroligt, det är lite "lekis" över det hela tycker han, mycket lek utan en massa krav på precision. Här är slutmålet att det skall gå fort med en massa tjo o tjim och minst en tass på kontaktfältet på balanshindrena. Vilket i

sig kan vara en utmaning eftersom Bailey är en ganska stor kille och inte alltid så där jättesmidig så kan det säkert vara nyttig gymnastik för honom och i viss mån även för matte eftersom det kräver att även föraren kan hålla ett visst tempo. Har hört att det finns de som kan stå i mitten och dirigera runt hunden enbart med handtecken, men vi är inte där än så jag får vackert försöka hänga med i svängarna.

Även om man säger att man tävlar för att det är

kul så kommer ofta prestations-trollet och knackar på axeln, även det var en anledning till valet av agility, ville jag

“Han är ett levande exempel på att collien är otroligt lättlärd

göra något som bara "är på skoj" men även för att vidga våra vyer och få lite nya utmaningar. Dessutom är det ett fantastiskt tillfälle att visa att collien verkligen är allround och att det ena inte utesluter det andra.

I skrivande stund är det snart dags att åka iväg på vårt femte kurstillfälle och med två så duktiga instruktörer som lotsar oss runt på detta virrvarr av hopp hinder, tunnlar, balansbommar, däck och allt annat, har de definitivt lyckats smitta oss med sin entusiasm så en fortsättning är mycket trolig. Att agility verkligen är en sport som tilltalar folk i alla åldrar vet nog de flesta, men även inbitna lydnadsrävar verkar det som. Förutom jag själv är det en som är klar för lydnads-SM som är med i vår nybörjarkurs.

Målet är en pinne eller helst fler i hoppklass.

Svårast kommer helt säkert bli, att komma ihåg och springa en hel bana den dagen det är dags, men det får bli mitt bekymmer.

Hur ofta borstar din hund **tänderna**?

ProDen **PlaqueOff**[®]
Animal

Effektivt mot
tandsten, plack
och dålig
andedräkt

Strö lite **PlaqueOff**[®] **Animal** på hundmaten varje dag och du får en hund med bättre munhälsa. **PlaqueOff**[®] **Animal** är en ren naturprodukt som fungerar lika bra till hundar och katter. **Köpställen:** Djuraffärer, veterinärer, Granngården och apotek. Marknadsförs av Biodistra AB 020-21 25 25.

Läs mer på:

www.tandsten.se

Glucosamin[™]

– för ett aktivare liv

Börjar din hund bli stel i **lederna**?

Biopet **Glucosamin** är betydelsefullt vid förnyelse av ledbrosk, ben, muskler, ledband och senor. Värdefullt vid påfrestningar och ökad ålder.

Köpställen: Djuraffärer och veterinärer.
Marknadsförs av Biodistra AB 020-21 25 25. Läs mer på:

www.biodistra.com

Stomax[®]

– för magens skull

Dålig **mage** är inget kul

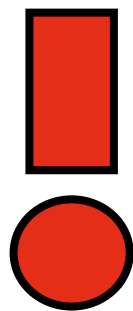
Stomax motverkar matsmältningsstörningar hos hund och katt. **Stomax** skyddar och stöttar tarmen, normaliserar avföringen och gynnar tarmfloran.

Köpställen: Djuraffärer och veterinärer.
Marknadsförs av Biodistra AB 020-21 25 25. Läs mer på:

www.biodistra.com

Rallylydnad - Hur kul som helst

En tisdag i slutet av mars när kvällarna fortfarande var mörka började min bekantskap med något som ger mig fjärilar i magen, handsvett och sprudlande glädjekänslor - Rallylydnad.

Vi var en grupp på tolv personer som hade samlats på Söderåsens Brukshundklubb för att gå en nybörjarkurs i Rallylydnad. Att jag hamnat här berodde till stor del på Jeanette Hansson, uppfödaren till min collie Chess. Hon hade just gått en instruktörsutbildning och tyckte absolut att jag skulle prova på detta. Jag har under min tid som collieägare fått många goda råd av Jeanette och det här visade sig absolut vara ett av dem.

På kursen fanns många hundraser stora som små, många olika åldrar på oss förare och med olika erfarenhet av hundträning i bagaget. På frågan vad vi hade för mål med att gå just den här kursen fanns varierande svar, en del såg det mest som lydnadsträning eller ett sätt att få god kommunikation med sin hund medan andra hade tänkt tävla framöver. Mitt mål med kursen var lydnadsträning och att göra något kul tillsammans med Chess, det där med att tävla kändes ganska långt borta och dessutom är jag inte direkt någon tävlingsmänniska.

De första kurstillfällena gick vi igenom de skyltar som är aktuella i nybörjarklassen och vi fick lära oss de regler som gäller vid tävlingar.

Kursledarna Ingegerd Jansson och Carina Linné hade byggt banor och efter noggrann banvandring hämtade vi våra hundar och fick gå banan med instruktören bakom.

På så sätt fick var och en personlig kritik och tips på hur man kunde förbättra momentet och sedan var det bara hem och träna till nästa gång.

Så småningom fick vi lära oss att själv lägga banor. Inte lika lätt som det ser

ut på pappret, men med gemensamma krafter blev det ganska bra till slut. Kursen var verkligen jättetrevlig och både Chess och jag körde förväntansfulla till klubben varje tisdag (hundar kan kanske inte vara förväntansfulla, men hon gnydde när vi rullade in på grusplanen och hon förstod vad som var på gång).

Det fina med rallylydnad är att det passar alla åldrar och alla storlekar på hundar. Att man får prata hur mycket som helst med hunden under tiden och även hjälpa till med tecken av olika slag gör att man får en fantastisk kontakt mellan hund och förare.

Chess som är lite drygt ett år visade sig vara en härlig hund att jobba med, något

som jag väl redan märkt tidigare, men nu började det dyka upp tankar på att kanske prova att tävla trots allt.

Sagt och gjort. När det blev månadstävling på klubben i Rallylydnad åkte vi dit för att prova. Det är här fjärlarna och handsvetten kommer in, för trots allt, det är så annorlunda att gå en bana med instruktören i ryggen jämfört med att gå en bana med två domare vid sidan av planen.

Döm om min förvåning när vi fick 93 poäng och jag med sprudlande glädjekänslor och stolt över min hund fick

**Rallylydnad passar alla åldrar
och alla storlekar på hundar**

hämta andrapriset. Tävla kunde ju faktiskt vara ganska kul!

Naturligtvis fick jag blodad tand och när det dök upp en chans att tävla "på riktigt" några dagar senare tog jag den. Jag hoppades ju att vi skulle få vår första "pinne" det vill säga få mer än 70 poäng.

Vi startade som nummer 19 av 23. När jag plockade ut Chess ur bilen var hon sprallig och hoppig och i sportvärlden skulle man nog tala om övertändning. Detta fenomen led jag nog som matte av också och vi skall inte skylla på hunden att hon la sig platt på marken när matte sa "sitt" och att vi nästan lyckades gå fel på banan är ju inte heller hundens fel. 74 poäng lyckades vi skrapa ihop så vår "pinne" fick vi, men inte var det någon lysande tävlingskväll, men vi ger oss inte, om två veckor är det dags igen och det här med Rallylydnad det är hur kul som helst!!

Kristina Törnqvist & Ikkatorpet's Chess

VÄLKOMMEN TILL VÄRMLANDS
ENDA DJURSJUKHUS!

AKUTVÅRD, SJUKVÅRD, FRISKVÅRD
OCH REHABILITERING

BESÖK VÅR
WEBSHOP!

DJURSJUKHUSET

STALLPLATSVÄGEN 2 (FÄRJESTAD) 654 65 KARLSTAD

BEREDSKAP DYGNET RUNT / 054 17 52 50 / WWW.DJURSJUKHUSETKARLSTAD.SE

Fornborgens Iris

Önskar en trevlig sommar

Utställd med CK, MH 1:a på skott,
ögon UA valp/vuxen, HD A och ED ua

Iris Planeras att paras våren 2011

Maria Pettersson

Tfn: 08- 500 289 83 Mobil 076- 260 94 74

Mail: mar_pet@telia.com

HARRY

Jag har gått en tävlingslydnads-kurs på brukshundsklubben med min hund Harry.

Jag var väl inte riktigt färdig för att vara med i en sådan kurs, men kursledaren tyckte vi kunde vara med, eftersom vårt mål är att börja tävla.

Vi blev uppdelade i två grupper, en lydnad och en brukslydnad, vilket jag tyckte var jättebra. Då fick varje hund mer tid. Vi tränade i grupp med att kunna vara passiv, jättebra. Något som de flesta hundar behöver mer eller mindre. Sedan fick varje hund gå upp en och en och köra vad den behövde och få tips, råd och hjälp. Kursen var bra, men lite väl mycket strul med hundarna. Flera som kom ibland, en del bytte ut sina hundar och en del tillkom. Lite rörigt. Men i det stora hela bra.

Gunilla Jokiabo & Harry

Öppet nästan jämt.

västra **+DJURSJUKHUSET**

August Barks gata 8, Västra Frölunda Tel 031-45 07 00
www.vastradjursjukhuset.se Vardag 07.00–21.00 Helg 08.00–20.00

~~Returadress:
Margaretha Carlsson
Åsen 138
860 41 Liden~~

B

SCK:S WEBSHOP

Välkommen till vår webshop!

Här kan du shoppa collietrylar till förmånliga priser, t ex funktionella kläder med SCK:s logga på.

Alla priser inkluderar moms medan porto och frakt tillkommer.

Tröjor & jackor!

- Fleecejacka (fodrad)
- Skalljacka
- Allvädersjacka

Du kan få brodyr med colliet huvud på fleecetröjor samt jackor.

Hattar, väskor mm!

RASKOMPENDIUM

Rasspecialisten Charlotte Høier går igenom colliens rasstandard med många fina bilder som illustrerar.

Du kan beställa den genom att betala in 224 kr (inkluderar porto) på PG 716745-5 och ange:

"komp", ditt namn, adress och det antal du vill köpa.

När vi har registrerat din betalning skickar vi din beställning.

Välkommen att beställa!

Se alla produkter och priser på webshopen!
www.svenskacollieklubben.se